

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sferi de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Trei mii kilometri pătrați din România în posesiunea Puterilor Centrale

Lugano, 25 Novembre. — Ziarele elvețiene anunță, că până acum trupele puterilor centrale au ocupat 3000 klm. pătrați din teritoriul României.

D-l Grigore Bileiurescu, fostul consul general român la Budapesta a fost numit ministrul României la Stockholm.

București din nou bombardat

Geneva, 25 Novembre. — Comunicatul oficial român cu data de 22 Nov. anunță.

La Jiu, trupele noastre s'au retras până la răsărit de Craiova. La Cerna am respins atacuri dușmane. Pe frontul sudic, dealungul Dunărei și în Dobrogea focuri de artilerie și infanterie.

Comunicatul dela 23 Nov. anunță: Eri dușmanul a desfășurat o nouă activitate cu avioanele lui. Capitala României a fost bombardată eri de 5 ori, au fost omorâte mai multe persoane, în mare parte femei și copii. Sunt și mai mulți răniți.

Pe frontul de nord și nord-vest nici o schimbare. La granița apusană a Moldovei și în valea Buzeului, la Predeal și la Tablabuși slab toc de artilerie și acțiuni de infanterie. În jur de Dragoslavele după o pregătire artileristică trupele române au pornit o ofensivă și au reocupat munții Tosca și Risana-Mărăcina, capturând o mitralieză. În valea Oltului au avut loc lupte aprige în regiunea Vernești, Albești, Surpaci, Mânăstirea Cozia. În valea Jiului trupele noastre s'au retras spre Craiova.

Retragerea armatei române dela Orșova, tăiată

Lugano, 25 Nov. — Ziarele italiene sunt informate, că armatei române care a operat la Orșova, i-s'a tăiat retragerea de către trupele Puterilor Centrale, cari s'au coborât dinspre valea Jiului.

Corpuș de armată român, care a stat la Orșova sub conducerea generalului Culeci.

Condițiile de pace ale Ententei

Geneva, 24 Noiembrie. — Ziarul »Matin« și »Petit Journal« scriu:

Viitoarea conferință a Ententei din Paris —

se va ocupa pentru prima oară cu cererea minorității parlamentare din Italia și Franța, ca Ententă să facă cunoscut în mod public condițiile de pace ale Ententei.

Inaugurarea unei noi politici în Rusia?

Rotterdam, 25 Nov. — Din Petersburg sosește următoarele știri: Noul prim ministru rus Trepow este un bărbat foarte popular în parlamentul rusesc. Cu dânsul va începe un nou curs în politica Rusiei.

Retragerea lui Stürmer este o urmare a spărării ce s'a produs în sinul guvernului rus cu

prilejul recentelor dezbateri în Duma. Pentru Stürmer era Protopopov, ministrul de interne, pe când ceilalți miniștri formau un grup a parte.

Și zvonurile multe despre o pace separată a Rusiei, au partea lor de vină în demisia guvernului rusesc.

O criză de alimente în lumea întreagă

Geneva, 25 Novembre. — Din Newyork sosește știrea, că zilele viitoare se va înceta cu exportul de mijloace de trai din America. Guvernul va da o declarație, prin care sevestrează toate rezervele de alimente.

Din Madrid se anunță, că muncitorimea din Spania amenință cu greva generală, dacă gu-

vernul nu va opri exportul articolelor de consum.

Din Londra vine știrea, că o mare întrunire a organizațiilor muncitorești s'a ținut la Trafalgar-Square în care s'a protestat în contra scumpirii extraordinare a mijloacelor de trai, cerând guvernului englez drastice contra-măsuri.

Se crede, că actul încoronării noului monarh se va face în același timp în Austria, ca și în Ungaria. În Ungaria actul încoronării se va face pe la mijlocul lui Decembrie. În Austria se pregătește totul, ca și acolo să aibă loc actul încoronării, dacă nu pe la mijlocul lui Decembrie, dar cel puțin în aceeași lună.

Nouii demnitari ai Curții imperiale-regale

Viena, 25 Noiembrie. — În locul de șef al cancelariei militare al noului monarh austro-ungar, va fi numit principele Alois Schönburg, care actualmente e comandantul unui corp de armată de sud. Principele acesta este și vice-președintele Camerei seniorilor și în același timp și șeful partidelor centrale din această cameră. Indată, ce dânsul va fi numit șeful cancelariei militare, va trebui să depue locul de vice-președinte al camerei seniorilor.

Principele Zdenko Lobkovitz, care până acum făcea parte din statul major al curții moștenitorului de tron, va fi numit agiutantul general al

regelui. Noul monarh n'a primit demisia maestrului suprem al ceremoniilor curții, iar al doilea maestru va fi contele Leopold Berchtold, fostul ministru de externe al monarhiei, care până acuma era maestru suprem al ceremoniilor Curții moștenitorului de tron.

Se crede, că actul încoronării noului monarh se va face în același timp în Austria, ca și în Ungaria. În Ungaria actul încoronării se va face pe la mijlocul lui Decembrie. În Austria se pregătește totul, ca și acolo să aibă loc actul încoronării, dacă nu pe la mijlocul lui Decembrie, dar cel puțin în aceeași lună.

Războiul cu România

Armata lui Mackensen a trecut Dunărea în mai multe locuri. — Turnu-Severin și Orșova luate dela români. — La Râmnic-Vâlcea, Românii opun o rezistență îndârjită. — Serioase lupte în Dobrogea.

De pe frontul românesc au sosit pe ziua de 24 Nov. următoarele:

Pe frontul arhiducelui Iosif:

La răsărit de Orșova, dușmanul a fost respins de trupele austro-ungare și germane. Și Turnu-Severin e în posesia noastră. Forțele noastre cari înaintează din spre Craiova au ajuns cu avangardele lor la ritul Olt. În regiunea Râmnicu-Vâlcea, dușmanul opune ca și înainte rezistența cea mai îndârjită.

Höfer, mareșal-locot.

În valea Munteniei, trupele generalului von Falkenhayn se apropie de Olt. În colțul apusan al Munteniei rezistența română a fost frântă. Am luat Orșova și Turnu-Severin.

La armata mareșalului Mackensen:

Pe aripa dreaptă a frontului dobrogean, forțele rusești au fost respinse de trupele bulgare, din avântiniile pozițiilor noastre. Și în alte puncte ale armatei e contact de luptă. La Dunărea lupte.

Comunicatul german de seară anunță:

Forțele armatei lui Mackensen au trecut Dunărea în mai multe locuri.

„ LUDENDORFE

Comunicatul bulgar anunță:

În Dobrogea s'au apropiat de pozițiile noastre forțe dușmane superioare, cari au fost respinse însă de focul artileriei noastre.

De a lungul Dunărei, la Siliștria, Turtucaia și Ruscuc, foc de artilerie.

La Gegen, Orehovo, Lom și Vidin, detașamentele noastre au ocupat insulele dunărene.

Nici eri n'au sosit comunicatele românești.

Românii se retrag din Câmpulung și Sinaia

»Corriere della Sera« află din București:

Românii s'au văzut siliți să se retragă și din Câmpulung și Sinaia. Ambele orașe se află acum în raza externă a artileriei germane.

»Messagero« află din Petersburg — că noui transporturi rusești sînt pe drum spre România așa că nu trebuie de perdit nădejdea în salvarea României.

Pentru particulari nu mai circula trenurile în România

— »Odeskij Listok« află din Reni: Ministrul de război român, în urma situației amenințătoare

— a suspendat toate trenurile de persoane cari și așa circulau în măsură foarte restrânsă.

Viața economică a României e greu lovită de această măsură.

MERSUL RĂZBOIULUI

Discursuri senzaționale în camera franceză contra risipei de forțe ale Franței

Nimic nou de pe frontul rus. — Pe frontul italian acțiunea de artilerie a fost reluată. — Grecia nu vrea să predea Ententei materialul de război.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

24 Nov. — Locotenentul nostru aviator Popejek la zbor de recunoaștere la nord de Brody, a fost atacat de trei aviatori ruși. I-a pus pe fugă, și i-a silit să se coboare îndărătul liniilor lor.

Höfer, mareșal-locot.

Nu s'au produs lupte inversunate.

v. LUDENDORFF

Din Balcan au sosit următoarele știri:

De pe frontul macedonean, comunicatul german anunță următoarele:

24 Nov. — Intre lacul Prespa și Cerna foc puternic de artilerie. Atacuri parțiale ale dușmanului la nord-vest de Monastir și la Mako-vo, au eșuat.

Comunicatul bulgar anunță:

Intre lacul Ohrida și lacul Prespa, am respins puternice detașamente dușmane. În diferite puncte în fața pozițiilor noastre între lacul Prespa și Cerna, viu foc de artilerie.

La răsărit de cercul Cernei, au respins trei atacuri de noapte ale dușmanului, cu pierderi singeroase. În valea Moglenița și de ambele părți de Vardar, foc de artilerie.

— Din Grecia au venit următoarele știri:

Ambasadorul austro-ungar din Atena, înainte de a pleca cu reprezentanții puterilor centrale la Cavalla, a rugat pe ambasadorul american de acolo să reprezinte interesele supușilor austro-ungari, turci și bulgari din Grecia. Ambasadorul spaniol va apăra interesele coloniei germane din Grecia.

— Ententa a adresat un ultimatum guvernului grec Lambyros, cerând să-i predea materialul de război, compus din 18 baterii de artilerie de câmp, 16 baterii de artilerie de munte, 40.000 puști, 45 mitralieze, 50 automobile, și munițiuni. Amiralul Fournet spune că atâta material de război au căpatat și germano-bulgarii dela greci. Guvernul grec a răspuns că Ententa și fără de asta și-a însușit deja dela Grecia 191 tunuri moderne. O aprobare a acestei cereri din partea Greciei, ar însemna un act ostil față de puterile centrale și apoi Grecia n'ar mai fi în măsură să se apere. De aceea refuză această cerere. Ententa voiește să silească actualul guvern grec să se retragă pentru a fi înlocuit de un guvern venizelist.

— Pe când ambasadorul rus din Atena, se afla în tren, rezerviști greci au tras locuri asupra lui, dar nu l'au nimerit.

— Demonstrații singeroase studențești au avut loc la Atena, contra Ententei. Au intervenit patruze franceze, cari cu baioneta au risipit pe demonstranți.

LUPTELE DIN APUS

Urmează aceleași lupte grele la Ancre și Somme. — Franța face mai multe jertfe în război decât toate celelalte state ale Ententei.

De pe frontul anglo-francez, comunicatul german anunță următoarele:

24 Nov. — La Ipern și arcul riului Wytschaele focul de artilerie a fost reluat un timp.

La nord de Ancre, după amiază, a pornit foc de artilerie care s'a întins și pe malul sudic. Mai multe atacuri ale englezilor n'au ajuns nicăieri la pozițiile noastre. Cele mai multe s'au prăfuit în focul nostru concentric. În pădurea St. Pierre-Vaast și la sud de Somme, până la regiunea Chaulne, vremea fiind clară — focul de artilerie a fost violent.

v. LUDENDORFF

— În Camera lordilor engleză, lordul Sydenham și-a arătat neînștețea față de pericolul crescând al submarinelor germane — față de care guvernul englez nu întreprinde aproape nimic. Lordul Beresford a spus că Anglia trece printr'o criză serioasă. Guvernul crede că războiul va fi câștigat printr'un act norocos. Or, toate războaiele trecute au fost câștigate prin prevedere, energie și ofensivă. Autoritatea flotei engleze pe mare e pusă în joc de submarinele germane. Blocada contra Germaniei trebuie mărită.

Lordul Crewe a apărut flota engleză.

— Vaporul »Britannic« care s'a scufundat lângă insula greacă Kee, a fost cel mai mare vapor englez, de 48.150 tone, de 300 metri lungime, 30 metri lățime.

— Amiralitatea germană desminte că un submarin german ar fi scufundat acest vapor englez.

— Senzaționale debateri au avut loc în Camera franceză, cu prilejul legii prezentate de ministrul de război, care cere asentarea tinerilor de 18 ani.

Deputatul socialist Brunet a spus că parlamentul trebuie să știe mai întâi dacă conducerea armatei n'a făcut risipa cu trupele franceze. Franța nu se dă îndărăt dela nici o jertfă, căci preferă moartea, decât o robie germană, — dar voim să facem numai jertfele absolut necesare. Avem dreptul să apelăm la aliații noștri și să

le arătăm la ce grad de sleire a ajuns țara noastră. Dintre toți aliații Ententei, noi francezii am suportat cele mai grele poveri, de aceea sintem îndreptățiți să ne gândim și la viitorul rasei noastre. Aruncăm în prăpastie toate forțele noastre. Ce a făcut guvernul nostru contra creșterii mortalității și tuberculozei în țară? Voiește acum să ducă în război și tiii de 18 ani?

Deputatul radical socialist Albert Favre, luind și dânsul cuvântul a declarat: Franța a jertfit până acum în război a 6-a parte din populația ei, pe când Anglia numai a 10 parte. Italia a 11-a și Rusia a 20-a parte. Pierderile noastre sint de trei ori mai mari decât a Angliei. Viitorul rasei noastre reclamă o micșorare a sforțărilor militare ale Franței. Ce ne aduce guvernul după 28 de luni de război. Făgădueli goale

Declarațiile acestea au provocat mare senzație în Camera.

Deputații strigau: Ședință secretă! ședință secretă!

Deputatul Lenoir strigă: Morții noștri ne cer mai multă precauțiune față de publicitate.

S'a trecut la o ședință secretă.

La reluarea ședinței publice deputatul Brizon a spus: Camera joacă o tristă comedie. Briand nu are dreptul să trimeată la moarte și pe cei de 18 ani. Moartea lor nu va servi Franței, ci Briand. Și Rusia poartă răspunderea războiului Jos războiul. Voim victoria prin pace — strigă deputatul în mijlocul strigătelor de protestare ale celorlalți deputați.

Camera decide să se excludă din Camera pe deputatul Brizon.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Incepe iară duelul de artilerie. — Criza economică a Italiei. —

De pe frontul italian se anunță pe ziua de 24 Nov. următoarele:

Imbunătățindu-se vremea rea din săplămâna din urmă, lupta de artilerie a fost reluată în mai multe sectoare, mai ales pe platoul Karst, fără însă să se uce la o intensitate prea mare.

HÖFER, mareșal locot.

— Corespondențul Dillon din Roma, al ziarului englez »Daily Telegraph« arată lipsurile economice ce are de suferit Italia de pe urma submarinelor germane, care scufundă vapoarele ce transportă din Anglia provizii pentru Italia. Populația italiană suferă nespuse de pe urma scumpetei teribile a cărbunelui și zahărului. Dar lipsa de pâine va avea urmări și mai triste mai ales în Italia de sud, unde populația cu impulsurile și pasunile ei mari e greu de potolit.

— Societații din Roma vor să prezinte în Camera italiană o interpelare în chestia păcii.

Numai 2 coroane

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Români, semnați la împrumutul de război prin „Foaia Poporului Român“!

Știrile zilei

Nu te teme...

Nici un lemn n'avem în tindă,
Trece gerul prin pereți,
Vino însă: nu te teme
Lângă mine că-ai să îngheți...

Când ne-om prinde strâns în brațe,
Cupidon — băta-i norocul —
Va sosi în goana mare
Să ne-așeze-n valcă focul!

Guvernul ungar și doliul țării

Membrii guvernului ungar au ținut ieri o conferință, în care s'au ocupat cu chestiile în legătură cu moartea regelui. În prima linie s'a pus în discuție chestia participării la înmormântare și doliul țării.

Guvernul ungar luând în considerare marea scumpete, a decis ca în timpul doliului general funcționarii statului să poarte numai o bandă neagră la braț, sau o rosetă de doliu.

La acest consiliu de miniștri s'a desbătut și pregătirile în vederea încoronării noului rege.

Noul ambasador german la Viena

Din Berlin se anunță: Conteul Botho Wedel este sigur designat la postul de ambasador german la Viena.

Goana contra notarilor abuzivi

Președintele noului oficiu de alimentațiune, baronul Kürthy, se arată neindurat în acțiunea lui contra speculanților. Dinsul suspendă acum pe rând notarii cari sînt amestecați în atacuri necorecte cu mijloacele de trai, contribuind la scumpetea vieții. Cel mai nou notar suspendat este Desideriu Sajo din comuna Vetes (Sătmar).

La Berlin,

a căzut ieri toata ziua zăpadă.

Moartea unui poet român pe câmpul de luptă

Poetul militar al României — căpitanul Neculaie Vulovici, care și-a câștigat un renume prin versurile lui entuziaste de indemn la luptă, adunate într'un volum sub titlul »Vitejești« — a căzut în luptele din Dobrogea, unde a luptat în regimentul 18 de infanterie.

Guvernul austriac la noul monarh

Regele Carol a primit ieri în audiență, întreg guvernul austriac.

Ziarele franceze și moartea regelui

Ziarele franceze dau un loc larg expunerilor istorice și politice cu prilejul morții împăratului rege Francisc Iosif. Multe ziare aduc portretul lui și al noului perechi regale. Cine însă își închipuie că francezii cavaleri, cu prilejul morții au un cuvânt de stimă pentru monarhul mort, se înșală. Toate ziarele franceze fac pe monarhul mort responsabil pentru acest războiu.

Turnul Severin

Orașul acesta românesc cucerit ieri de trupele germano-austro-ungare, este o veche, frumoasă și istorică localitate.

Vlahuța în a lui »România Pitorească« descrie astfel acest oraș:

Deja Vârciorova malurile se pleacă și se netezesc. Intinse ogoare de porumb inverzesc zăriștea. Linia ferată țivește drept, ca un chenar regulat, marginea apei până la Turnu-Severin, care s'arată în asfințitul soarelui, ca într'un decor de teatru. Dunărea, lărgită, taie o curbă în țărmul românesc și împinge orașul pe o înălțime acoperită de arbori, din desișul cărora ies la iveală, tot mai sus, tot mai mari, case albe învăluite cu olane roșii. Fumuri groase, negre, clăbucesc din coșurile fabricilor. De departe se aud bocănind în șantier ciocanele de fier. Pe mal, la schelă, turnică mulțimea, ca la fâlcu.

E plin locul acesta de amintiri străvechi. Pe aici au curs, acum 18 veacuri, legiunile romane, menite-a răsădi un popor nou în câmpiile pustii ale Daciei. Aici și-a întemeiat mai târziu Septimiu Sever straja răsăriteană a împărăției lui, »Castrele Severiane«, din cari se mai văd și astăzi urme (Turnul lui Sever) în grădina publică a orașului, așezată deasupra portului, pe o terasă înaltă, de unde se deschide una din cele mai frumoase priveliști pe Dunăre. Aici a fost odată capitala Olteniei, scaunul vestiților Bani ai Severinului, a căror obârșie se pierde în adâncimea vremii, dincolo de descălecatoare. Săpăturile ce se fac prin împrejurimi descopăr ziduri antice, chipuri de piatră, scule și monede romane.

Aici pe pământul acesta, sfințit de jertfe mari și de prețioase amintiri, se ridică azi Turnu-Severin, unul din cele mai însemnate porturi ale României, oraș apusan, cu clădiri frumoase, cu școli mărețe, cu uliți largi și drepte, — cetate întărită odinioară, apărată de un șanț adânc pe care, la vreme de primejdie îl umplea într'o clipă Dunărea, puind-o astfel sub o pavăză de apă din toate părțile, strângând-o la sân, ca pe un copil iubit, sub brațul ei ocrotitor.

Și ca și cum ar fi fost scris, ca orașul acesta, de care se leagă atâtea mari întâmplări, să și mai însemne odată numele în istoria neamului românesc, iată că tot aci, unde a descălecat acum 18 veacuri împăratul Traian, pune întâiul pas pe pământul țării românești tinărul prinț Carol I. chemat să ia în mână lui ageră și norocoasă destinele acestui popor.

Un polițist care fură

Deja stația de marfă din Ferenczvaros (Budapesta), s'a constatat de un timp încoace furturi dese de obiecte de hrană, piele și alte mărfuri. Ieri s'a descoperit că autorul furturilor este polițistul Stefan Horvath, care făcea serviciul de pază la acea gară. În locuința lui din Erzsebetfalva s'a găsit o parte din marfa furată. Arestat și dus la poliție, acolo polițistul-hoț a declarat: — Am 5 copii minori și un socru neputincios, pentru cari eu trebuie să grijesc. Leafa mea pe lună e numai de 83 coroane. Cu atâția bani trebuia să murim de foame. Cum însă la gară mi-se oferise prilejul să ajung la mijloace de trai, mi le-am însușit. Dar serviciul meu l'am împlinit conștiincios. Și de trei ori am fost lăudat prin document.

Sinuciderea unei bătrâne de 98 ani

La Viena s'a spânzurat o doamnă bine situată de 98 de ani. Bătrâna se săturase de atîta viață

Apropieria economică ruso-română

Se anunță din Petersburg: Congresul reprezentanților industriei și comerțului rusec, au înmănat un memoriu ministrului de externe și de comerț în privința apropierei comerciale dintre Rusia și România. Măsurile următoare au fost proiectate:

1. Să se reguleze transporturile de călători și de marfă între Rusia și România. 2. Să se simplifice formalitățile pașapoartelor, precum și cele vamale. 3. Să fie întîiintată o bancă rusească în România. 4. În fine o misiune specială de studii să fie trimisă pe piața românească.

Într'o vreme când România trece prin ve-

muri atât de grele, rușii în loc să trimeată o armată de ajutor României, — se gîndesc mai mult la foloasele materiale ce le ar putea trage de pe urma alianței cu România.

Cum umblă poștașii din Arad cu scrisorile

Din Arad ni se scrie: În timpul din urmă s'au pierdut o mulțime de scrisori la poșta din Arad. Șeful poștei de acolo a declarat, că el nu-și ia răspundere pentru poștașii noi, angajați de dînsul. Iată însă, că zilele acestea poliția a găsit în canal un mare pachet cu sute de scrisori și alte pachete poștale, cari au fost pur și simplu aruncate de poștași în canal.

Așa poșta mai înțelegem și noi!!!

Impărăteasa Germaniei,

va veni la Viena ca să asiste la înmormântarea lui Francisc Iosif I.

Soldați ruși omoară un colonel francez

Ziarul rociolist rusec, care apare la Geneva anunță următoarele:

La 28 Septembrie au fost împușcați în lagărul militar din Mailly, 8 soldați ruși din regimentul al treilea de infanterie, cari în Marsilia au omorît pe colonelul francez Krose, comandant de regiment. Acesta ar fi fost un mare torturător al soldaților. Alți 30 soldați din acelaș regiment rus au fost expediți în convoi spre Rusia. În cazarma din Marsilia au fost biciuiți în masă soldați ruși fiindcă s'au îmbătat.

Demisia prim-ministrului rus

Stürmer, prim ministrul și ministrul de externe al Rusiei a fost înlocuit de Trepow, care până acum a fost ministru al căilor ferate. Stürmer a fost numit Camerier suprem al Curții rusești. Căderea lui este o urmare a presiunii anglo-franceze, contra politicii reacționare a lui Stürmer față de chestia Poloniei. Acesta n'a voit cu nici un preț să ia o atitudine mai binevoitoare față de Polonia — într'o vreme când celelalte state ale Ententei prevedeau că puterile centrale pregătesc un lucru mare în favoarea Poloniei.

Deja noul prim ministru — Anglia și Franța așteaptă mai multă înclinare pentru punctul lor de vedere.

Duma rusească a fost închisă până la 2 Dec.

Poți să rămâi dator pe suma ce o semnezi la împrumut?

Acela care voiește să semneze la împrumut o sumă mai mare decât dispune în bani gata — poate să rămâie dator, plătind numai o parte din suma semnată. Banca cu care e în legătură ziarul nostru, rezolvă acest fel de împrumut, că întregeste ea suma ce o semnează cineva fără a putea plăti toată și anume: banca împrumută suma pe o dobândă de 5 la sută. Până la 1921 are cineva timp să solveze suma ce o împrumută. Acela care însemnează pe împrumutul de război, luând obligații de rentă cu 6 la sută dobândă, și se creditează pentru acest împrumut, plătind o dobândă de 5 la sută — mai câștigă în acest caz și o diferență de 1 la sută la dobândă. Favorul acesta iesă și mai lămurit la iveală cu aceasta pildă: Vrei să semnez prin ziarul nostru 1000 coroane pentru al 5-lea împrumut de război. Pentru această suma semnată ar trebui să plătești 977 cor., cum însă n'ai atâția bani gata să-i plătești deodată — poți deține pentru 1000 c. semnate numai 227 cor. în bani gata, iar restul de 750 cor., ți-le împrumută Banca pe 5% dobândă. Ca dobândă pentru împrumutul de 1000 coroane ce l'ai semnat, capeți 60 cor. pe an, iar pentru cele 750 cor. ce ți le-a creditat banca pentru împrumut ai de plătit o dobândă numai de 37 cor. 50 fileri, așa că-ți mai rămâne încă un profit la dobânda de coroane 22.50.

Grăbiți-vă de aceia cu semnarea la al 5-lea împrumut de război, — căci după 5 Decembrie, trebuie să plățiți mai mult cu 30 fileri la fiecă 100 coroane, decât în intervalul de timp dela 22 Noembrie pînă la 5 Decembrie când pentru fiecă 100 cor., trebuie să plățiți numai cor. 97 și 70 fileri, după 5 Dec. însă 98 coroane.

Sângele

de EMILE ZOLA

În seara biruinței patru soldați își așezară lagărul într'un colț singuratec al câmpului de luptă. Intinericul se lăsase și ei ospătau voioși în mijlocul morților.

Așezați pe iarbă, în jurul unui jăratec, soldații frigeau bucăți de carne de miel, mâncându-le apoi, pline cu sânge.

Lumina roșie a jăratecului îi lumina fără puferă, aruncând în depărtare umbrele lor uriașe. Din când în când slabe licăriri jucau pe armele împrăștiate în jurul lor; se puteau zări atunci făpturi omenești dormind cu ochii cășcați.

Soldații glumeau și râdeau șgomotos, fără a ține în seamă privirile îndreptate spre ei.

A fost o zi grea. Neștiind ce le păstrează ziua de mâine, sărbătoreau pe cei rămași în viață, gustând tihna momentului. Noaptea și moartea plutea peste câmpul de luptă și din aripele lor mari se scutura groază și tăcere.

După masă Gneuss începu să cânte. Vocea

lui sonoră se fopea în văzduhul posomorât și trist; cântecul pornit vesel de pe buzele sale, se întorcea într'un ecou de suspine. Uimit de schimbarea glasului său pe care nu-l mai recunoștea, soldatul începu să cânte mai tare, dar un strigăt groaznic, scâpat din umbră, răsună deodată în văzduh.

Gneuss tăcu înspăimântat, apoi zise lui Elberg: — Ia, vezi, camarade, ce cadavru s'a sculat acolo!..

Elberg aprinse o făclie și se depărtă. Tovarășii îl putură urmări câtva timp la lumina făcliei. Il văzură aplecându-se, vorbind cu morții, dând la o parte buruenile cu baioneta.

— Clerian! zise din nou Gneuss după un moment de tăcere, lupii mișună, dute după dansul. Și Clerian se perdu la rindul său în întineric.

Gneuss și Flemm, oboșiți, se înfășurară în mantalele lor și se culcară aproape de jăratecul stins pe jumătate.

Erau s'adoarnă, când același răcnet teribil trecu peste capetele lor. Flemm se sculă, îndreptându-se tăcut spre întinericul în care dispărușeră cei doi tovarăși.

Gneuss rămase singur. Ii era frică de întune-

ricul prăpăstios în care răsunau horcăituri de agonie.

Cu gândul că lumina îi va goni spaima, aruncă câteva vreji uscate peste jăratec. Făcăra se înalță roșie ca sângele; pământul se luminează de odată într'un cerc larg și luminos, și în cercul acesta tufișul juca fantastic, iar morții adormiți la umbra lui, păreau scuturați de mâni nevăzute.

Lui Gneuss i-se făcu frică de lumină. Imprăstie focul, stângându-l cu călcăile. Umbra se lăsa din nou, mult mai grea și mai deasă. Tremura de teama că va auzi ia rglasul morței. Se culcă iar, dar se sculă îndată și chemă tovarășii. Răsunetul vocii sale îl îngrozi; se temea să nu fi atras asupra lui atenția cadavrelor.

Luna se ivi și Gneuss văzu cu spaimă o rază palidă alunecând pe câmpul de luptă.

Noaptea nu mai ascundea groaza de pe cimp. Pustiită, acoperită cu sfărâmaturi și cadavre, — câmpia se întindea înaintea lui înfășurată într'un lințoiu de lumină și aceste raze bolnăvicioase ale lunii, gonind întinericul, lumineau și mai mult toate acele grozăvii mute.

Gneuss, în picioare, cu fruntea în sudori, vru să se suie pe coșină, să stingă făclia albă a nopților. Se întreba nedumerit: ce mai așteptau morții? de ce nu se repăd la el, acum, când îl văd atât de bine?

Nemișcarea lor îl îngrijea; în așteptarea unei întâmplări grozave, Gneuss închise ochii.

Stând așa, simți de o dată ceva moale și cald la calcăie. Se plecă în jos și văzu un părâiaș de sânge alunecându-i sub picioare. Părâiașul sărea din pietricică în pietricică, curgând cu murmur vesel; eșea din umbră, se răsucea sub o rază a lunii și grăbit se întoarse iar în umbră; ai fi zis că-i un șarpe cu solzi negri, ale cărui inele alunecau deslășurându-se fără sfârșit.

Gneuss se dete îndărăt fără a mai putea închide ochii. O contracțiune de spaimă îi ținea ochii cășcați, pironiți pe părâiașul de sânge.

Văzu apoi cum părâiașul se umfla lărgindu-se din ce în ce mai mult. Părâiașul se făcu riuleț, un riuleț liniștit și mic, și un copil ar fi putut să-l sară. Dar iată că riulețul crește șuvoi, și năvălește acum cu zgomot surd, sculpând pe mal o spumă roșietică.

Suvoiul ajunge fluviu — un fluviu imens! Iar fluviul acesta ducea mereu cadavre! O privește înspăimântătoare: sângele năvălește din râni cu atâta prisosință, că însuși sângele își căra morții.

Gneuss se dete mereu îndărăt în fața torentului care creștea neîncetat.

Ochii lui numai zăreau țărâmul cel alt. Toată valea era preschimbata într'un lac enorm de sânge. O stâncă se ivi de o dată la spatele său; trebuia să se oprească. Simții atunci valul cum îi lovește genunchii. Morții țărăni de șuvoi îl injurau în trecere, fiecare rană a lor era o gură care-și bătea joc de spaima lui. Marea deasă și neagră, creștea, creștea mereu; în momentul acesta ea gemea înfășurându-i coapsele. Gneuss se înalță cu o supremă sforțare, se cățără de colțurile stâncilor, dar piatra se farâna sub degetele sale, prăbușindu-l. Șuvoiul îi acoperi umerii

(Va urma)

Poșta administrației

Rugăm pe st. abonați și pe toți aceia cari ne scriu, să-și scrie totdeauna adresa întregă și ca să se poată citi. Ne îndreptăm cu aceasta rugare mai cu seamă soldaților. Acei cari au scrisul mai rău, să roage pe vre-un camarad al lor, care are scrisul mai citeți, să le scrie adresa. Când ni se trimit bani, să ni se scrie totdeauna spre ce scop ni se trimit banii.

Editor și redactor responsabil:

Dimitrie Birăuțiu.

Tipografia »Poporul Român«. VII., Ika-utca 36

În magazinul cojocarului

Reichenberg

puteți cumpăra ieftin blăni fine.

Budapest-Beváros

IV., Hajó-utca 16. Fil ală: Dohány-u. 1/b.

A apărut
Calendarul
„Poporului
Român” pe 1917

Aducem o veste plăcută abonaților și cititorilor noștri: »Calendarul Poporului Român« cel mai căutat calendar de români din Ungaria, a ieșit de sub tipar — și e un frumos volum de 136 pagini. Ținând seamă de marele interes ce-l arată publicul nostru Calendarului »Poporului Român« — direcțiunea acestei întreprinderi a căutat de data asta să facă din acest calendar un adevărat muzeu de ilustrații actuale — o colecție de cele mai interesante chipuri în legătură cu evenimentele mari ale zilei.

Deși totul s'a scumpit în aceste timpuri de război, — editura Calendarului nu s'a arătat zgârcită ci cu mari cheltuieli a comandat 62 clișee frumoase care împodobesc Calendarul.

Iată aci titlurile celor mai interesante clișee cu text:

1. Învățătorul român care învață carte pe soldații analfabeți.
2. Ne scriu răniții.
3. Soldat român în timpul serviciului de telefonist pe front.
4. Corul de bănațeni din reg. 43 de infanterie din Jicin.
5. Un grup de frumoși ostași români.
6. Eroii noștri: Vasile Stăniaru din Bistrița-Năsăud.
7. Răniți români în grup.
8. Prințul Rupprecht de Bavaria apărătorul frontului german dela Somme.
9. Reprezentanții Ententei ieșind de la un Consiliu de război.
10. Cum sint coborați răniții din munții Tirozului de pe frontul italian.
11. Soldați bulgari și germani într'un sat sîrb.
12. Moutasar, visul sîrbilor.
13. Priștii moștenitor Alexandru al Serbiei cu sora lui.
14. Sufletul prizonierului rus.
15. Cum și-au construit trucezii tranșeele lor.
- 16-19. Și România a intrat în război. — Familia regală română.
20. Un grup de conducători politici români.
21. Pe unde au trecut Români: Vederi din Brașov și Csiksereda.

22. Podul de peste Cernavoda.
23. Comandanții armatei contra României: Falkenhayn și Mackensen.
24. Marile invenții în timpul războiului.
25. Italienii și timpul ploios.
26. Tipuri din Bucovina.
- 27-31. Morții celebri din anul 1916.
32. Noul Mitropolit: Vasile Mangra.
33. Din tragediile războiului.
- 34-37. 4 Hărți cu diferite fronturi.

Spațiul nu ne permite să dăm aci toată lista chipurilor din calendar.

Iată acum și ceva din cuprinsul interesant al materialului calendaristic:

1. Cine plătește scumpetea. (O poveste complicată și tristă).
2. Cite s'au iscodit în timpul războiului. — (Ploaia de foc. Improșcarea lichidului. Stoaară și saci de hârtie. etc.)
3. Învățămintele bătăliei dela Verdun.
4. Fotografierea Poloniei.
5. Cum au deplâns poezii războinice români cu Goga în frunte neutralitatea României.
6. Cele zece porunci doctoricești ale militarului în război.
7. Statele neutrale și războiul.
8. Zeci de glume vin apoi și un bogat material calendaristic.

Cuprinsul acesta variază și interesant, prevăzută cu zeci de ilustrații — face ca toată lumea românească să se prevadă de cu vreme cu un Calendar al »Poporului Român«.

Prețul unui exemplar este de 60 fileri, plus porto poștal 10 fileri.

Cei cari vor să comande mai multe exemplare vor căpăci următoarele înlesniri:

- Pentru 30 exemplare 10% rabat
- Pentru 50 exemplare 20% rabat
- Pentru 150 exemplare în sus 25% rabat.

Administrația nu ia garanția dacă calendarul se pierde în urma trimiterii nerecomandate.

Comenzile atât ale particularilor precum și ale revanzătorilor se vor efectua numai pe lângă achitarea anticipativă a costului. Calendarul rămas nevândute nu se vor reprimi, deci hecare să comande numai atâtea exemplare, câte poate plăti. — Pe credit nu se trimit nimănui.